herpy

PILGIFTSGRODOR

Spot-legged Poison Frog

Ameerega picta

Ameerega picta är en liten, dagaktiv pilgiftsgroda med mörkbrun rygg, svarta sidor med ljusa streck och gula till röda fläckar på låren. Den lever på skogsbotten från Amazonas låglandet upp till Andernas fot i Bolivia, Peru, Colombia och Brasilien och har ett isolerat bestånd i Venezuela. Arten hålls bara sällan, så skötseln bygger på klimatet i utbredningsområdet och på nära släktingar.

Familj: Dendrobatidae Tidigare namn: *Epipedobates pictus; Dendrobates pictus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**22-28 mm** nos-kloaklängd
Livslängd	**8-12 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Regnskog och bergsskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fångenskap	**Inget** Uppfödda djur. Viltfångade djur kan behålla giftet länge
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**21-25 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vatten	**Vattenskål** djup 1-2 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodynglen bärs till vatten**
Äggläggning	**På marken**
Ägg per läggning	**15-40**
Kläckning	**15-22 dagar**
Larvtid	**40-90 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Alger/växter och färdigfoder**
Yngelvård	**Bär grodynglen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ameerega picta är en marklevande pilgiftsgroda i släktet *Ameerega*, som omfattar många medelstora till stora dagaktiva arter. Vuxna djur är förmodligen omkring 22-28 mm från nos till kloak; det exakta måttet är inte dokumenterat, och siffran i rutan är en uppskattning. Ryggen är mörkbrun, och de svarta sidorna avgränsas av två gulvita streck. Längst bak på låren sitter gula till röda fläckar. Könsskillnader i utseende är inte dokumenterade.

Arten beskrevs av Tschudi 1838 som *Hylaplesia picta* och har sedan stått i släktena *Dendrobates*, *Phyllobates* och *Epipedobates*, innan den 2006 kom till *Ameerega*. Flera former som tidigare räknades som egna arter har nu slagits ihop med den, bland annat *Epipedobates yungicola* från Andernas fot i Bolivia och *Epipedobates guayanensis* från Venezuela. Beståndet i Venezuela är kanske en självständig art.

Släktet *Ameerega* har alkaloider i huden, som grodorna tar upp genom födan i naturen. Giftigheten hos *A. picta* är inte närmare dokumenterad och räknas här som mild. Uppfödda djur som utfodras med bananflugor och hoppstjärtar får inget gift. Ändå bör man tvätta händerna efter kontakt med terrariet och inte röra grodorna i onödan.

Temperamentet är inte beskrivet för arten. Hanen kallar med ett tickande ljud och korta, gälla visslingar, mest på morgonen och kvällen, men också under dagen. Släktets hanar försvarar små revir, så parvis hållning är den säkraste.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

Utbredning och livsmiljö

Ameerega picta lever i Amazonas-trakterna i Bolivia, Peru, Colombia och västra och sydvästra Brasilien. Typlokalen är området vid Santa Cruz i Bolivia. Ett isolerat bestånd i Venezuela är kanske en självständig art, och arten finns möjligen också i Paraguay. Utbredningen sträcker sig från Amazonas låglandet upp till Andernas fot.

Den har hittats i många skyddade områden, och beståndet är inte hotat. Lokalt hotas den av jordbruk och boskapsskötsel.

> **Naturlig utbredning:** Bolivia, Brasilien, Peru, Colombia och Venezuela.

LIVSMILJÖ

Ameerega picta lever i primär och sekundär tropisk skog i låglandet och i bergen, men också i skogskanter och påverkade områden. Den finns från omkring 200 m upp till 2.500 m över havet. Grodan håller till på skogsbotten, i lövlagret och på döda grenar.

Klimatet är varmt och fuktigt i låglandet och blir svalare med höjden, och i de högsta delarna av utbredningen håller dimman luften fuktig. Honan lägger äggen på marken, och efter kläckningen bär de vuxna grodynglen till vatten, ofta till tillfälliga vattenhål.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Ameerega picta*. Arten hålls bara sällan, och den stora höjdutbredningen gör det svårt att säga vilket klimat det enskilda beståndet är anpassat till. Temperatur, luftfuktighet och foder nedan är de värden som rekommenderas för arten. Siffrorna för avel och uppfödning är lånade från släktingen *Ameerega trivittata*, som är bättre känd i fångenskap.

Ett par kan hållas i ett terrarium på minst 60 × 40 × 40 cm. Arten lever på marken, så golvytan räknas mest. Bygg botten bioaktiv med ett dräneringslager av lecakulor, ett nät som skiljelager och en fuktig växtjord av kokosfiber, bark och sphagnum, och lägg ett tjockt lager löv överst. Tillsätt hoppstjärtar och små gråsuggor, som äter avfall och ger extra föda.

Inred med rotbitar, korkbark, mossa och ormbunkar, så att det finns många gömställen, och med några få grenar som utkikspunkter. Locket ska ha stora ventilationsytor med nät, så att luften inte blir stillastående. *Allobates femoralis* och *Allobates zaparo* är andra marklevande pilgiftsgrodor från Amazonas och har nästan samma krav på inredningen.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation Läs mer: Terrarieuppbyggnad och bioaktiv botten

TEMPERATUR

Håll terrariet på 21-25 °C på dagen, och låt temperaturen sjunka 3-4 °C på natten, till 18-22 °C. Variationen över året ska vara liten, 1-2 °C. Grodor tål värme dåligt: temperaturer över omkring 28 °C är farliga.

Ställ terrariet utan direkt sol och utan drag, och mät temperaturen med en digital termometer nere i terrariet. Kan terrariet inte hållas under 26 °C på sommaren ska det flyttas till ett svalare rum. Det finns ingen dokumenterad vinterdvala i fångenskap.

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska vara 70-80 % mitt på dagen och nära 100 % morgon och kväll. Ett regnsystem eller en dimmaskin med timer är lättast; annars sprayas två till tre gånger om dagen med osmosvatten eller regnvatten. Lövlagret ska vara fuktigt, men får gärna torka upp lite mellan sprayningarna, så att det inte uppstår mögel eller stillastående luft.

Blir luften för torr drar sig grodorna in i gömställen, och huden torkar ut.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Ge en låg vattenskål med 1-2 cm vatten, så att grodorna lätt tar sig upp ur den, och med stenar eller mossa i kanten. Skålen används av de vuxna när grodynglen ska sättas av. Använd osmosvatten, regnvatten eller avklorerat kranvatten, och byt det ofta.

Groddjur tar upp vatten och ämnen genom huden, så undvik tvål, rengöringsmedel och klor. Skrubba skålen med varmt vatten utan tvål.

LJUS OCH UVB

Ljuset är främst till för växterna: 10-12 timmar om dagen med LED-ljus med ett spektrum anpassat för växter. Det är inte dokumenterat att *Ameerega picta* behöver UVB. Väljer du ändå en svag UVB-källa (Ferguson-zon 1) ska grodorna ha tätt löv och gömställen att dra sig in under. Ljuset får inte värma upp terrariet.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Grodan lever i naturen av små leddjur. I terrariet består kosten av vinglösa bananflugor (*Drosophila melanogaster* och *D. hydei*), hoppstjärtar, små gråsuggor, mikrosyrsor, små vaxmalslarver och siktat ängsplankton. Vuxna djur tar *D. hydei* och små syrsor.

Ungar utfodras dagligen, vuxna tre till fyra gånger i veckan med så många flugor att de är uppätna till nästa utfodring. Damma foderdjuren med kalk med D3 vid varje måltid och med ett multivitamin en till två gånger i veckan. Håll egna kulturer av bananflugor och hoppstjärtar, så att tillgången är stabil.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Ameerega picta är dagaktiv och lever mest på marken. Hanarna i släktet försvarar små revir, så ett par är den säkraste hållningsformen. Håll inte två hanar tillsammans i ett litet terrarium. Hur arten beter sig i grupper är inte dokumenterat.

Grodorna bör inte hanteras. Huden är tunn och tål inte tvål, salt och kräm. Ska en groda flyttas, locka in den i en ren, fuktad plasthink, och tvätta händerna före och efter.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könen kan inte särskiljas säkert på utseendet, men bara hanarna kallar. Ålder och storlek vid könsmognad är inte dokumenterade för arten; hos släktingen *Ameerega trivittata* tar det omkring 12-24 månader. Den enklaste vägen till ett par är att börja med flera ungar och låta dem hitta varandra.

PARNING

Aveln är inte närmare beskriven för arten. Hos släktet kallar hanen på honan och för henne till ett gömt ställe i det fuktiga lövet. En period med mindre sprayning följd av kraftig sprayning kan sätta igång aveln. Ge grodorna ett gömställe på marken, till exempel ett halvt kokosskal eller en bit bark, där honan kan lägga.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Äggen läggs på marken i lövlagret eller under ett gömställe. Kullens storlek är inte dokumenterad för arten. Siffran i rutan, 15-40 ägg, gäller den betydligt större *Ameerega trivittata*, så kullarna är sannolikt mindre. Efter kläckningen bär de vuxna djuren grodynglen till vatten, ofta flera åt gången.

I terrariet kan grodynglen tas ut och föds upp i små, rena behållare med regnvatten eller osmosvatten. Ge fint grodyngelfoder och alger, och byt vattnet regelbundet. Hålls många grodyngel tillsammans kan de äta upp varandra, så håll dem åtskilda.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

METAMORFOS

Äggen kläcks efter 15-22 dagar, och grodynglen genomgår metamorfos efter 40-90 dagar.

När frambenen kommer fram måste grodynglet kunna ta sig upp ur vattnet: sänk vattennivån och lägg i en bit kork eller bark så att det kan klättra upp. Flytta den lilla grodan till ett fuktigt uppfödningsterrarium när svansen nästan är upptagen.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade grodorna är små och ska ha hoppstjärtar och de minsta bananflugorna. Inred uppfödningsterrariet som de vuxnas med löv, gömställen och en låg vattenskål, och håll temperaturen stabil. Utfodra dagligen, och damma fodret lätt med kalk och vitaminer. Tillväxt och ålder vid flytt till de vuxna är inte dokumenterade.

Hälsa och vanliga misstag

Pilgiftsgrodor är känsliga för värme, torka och dålig hygien. De viktigaste felen är:

- För varmt eller för torrt terrarium. Grodorna blir slöa, tappar vikt och förlorar färg.
- Smutsigt vatten i grodyngelbehållarna, som ger svampar och sjukdom.
- Foder utan vitamin- och mineraltillskott, som ger skelettproblem och svaga ungar.
- Nya djur som för med sig smitta. Håll nyinköpta grodor i karantän en tid.

En frisk groda har hel hud utan sår eller röda, irriterade områden, särskilt runt kloaken och på insidan av bakbenen, och en tydligt rund mage. Tecken på sjukdom är täta hudömsningar, en uppsvälld kropp, slöhet, uteblivd aptit och matt, torr hud. Isolera ett sjukt djur, och sök snabbt en veterinär med kunskap om groddjur.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.